

S o č a

izhaja vsak petek o poldne in reljá s priloga "Primorec" in "Gospodarski List" vred po pošti prejemna ali v Gorici na dom posijana:

Vse leto gld. 4:40,
Po leta 2:20,
Četr leta 1:10.

Za taje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naravnim narečnikom značimo, ako se oglaša pri upravnosti.

"Primorec" izhaja vsakih 14 dñih ob enem z ravnimi (na par) "Sočini" Številkami.

"Gospodarski List" izhaja in se prilaga vsak drugi in zadnji petek meseca. Kadar je v petek praznik, izidejo listi že v četrtek.

S O Č A

(Izdaja za deželo.)

Sami smo krivi!

II.

Zadnji smo govorili o narodni enakopravnosti pri finančnih oblastnijah in dokazali, da smo sami krivi, ako se nam vključ jasnim naredbam: še vedno godi krvica. Želeli bi bilo, da bi si vsi naši čitatelji debro zapomnili neovržne resnice onega članka ter posneli iz njega dober nauk, kako jih treba postopati, da ne bodo krvavo žaljeni v svojih narodnih čustvih vsaj pri onih oblastnijah, ki neprenehoma iztrjujejo od njega denarne žrtve za državo.

Pa tudi v članku "Pos nemaj m o kranjske sosed e" navaja naš sotrudnik neovržne dokaze, kako smo Slovenci zopet sami krivi, ako naša slava c. kr. kmetijske družbe ni taka, kakoršo bi si želel vsak slovenski rodoljub. Baga zahvalimo, da je taka, kakorša je, ker s svojo brezmejno malomarnostjo še take ne zaslужimo. Prosimo, lepo prosimo, naj bi vsak zaveden Slovenc v deželi se enkrat prečital in potem resno uvaževal članek pod naznačenim naslovom v zadnji Številki. Članek se danes nadaljuje; prav zanimiv je, le čitajte ga.

Kamorkoli se ozremo, povsod ugledamo sto krivie, ki se nam godijo, — ker smo . . . ! Nič odločnosti, nič zavesti, nič ponosa, sama krotost in ponušnost nas je, da radovljeno hlapčujemo tujcevi peti in se poljubljamo sibo, s katero nas tepejo. Ali ni takó? Oporekaj, kdor moreš!

Dan na dan se oglašajo želje in zahteve, naj bi naši državni poslanci posneli m a d o ē s k o o d l o c n o s t i n s r e n o s t . Kdor takó govorji, velja navadno za strašnega radikalca. Toda poglejmo ga bliže, opazujmo njegovo delovanje in ravnanje, kaj opazimo? Da o radikalizmu, da, niti o pravi narodni zavesti, o narodnem ponosu večinoma ni ne duha ne sluha, ko bi trebalo v dejanju pokazati, da narodna stvar mu n le puhla fraza, le prazna beseda, govorjena med štirimi stenami v veseli družbi pri kozarcih vinske kapljice.

Od naših poslancev se vedno in vedno zahteva, naj bodo odločni, kakor Mladočehi, ponavljajo se celo glasovi, naj bi šli z njimi vred v odločeno opozicijo. Toda za to pa prav nič ne skrbimo, da bi z nasimi poslanci stali tudi takó trdni volilci, kakorši stojí kakor skale za Mladočehi: da bi stal za njimi takó zaveden, odločen in sam na se ponosen narod, kakoršen je češki, kateri bi se s poslanci vred bojeval za svoje pravice. Pri nas vse delo puščamo poslancem, mi pa držimo roke križem in jim delamo celj — ovite.

Na Češkem bi finančni uradi ne mogli takó poslovati, kakor delajo pri nas, ker ves narod bi se jim uprl kakor jeden mož. Ako bi n. pr. na Goriskem namesto Slovencev živelji Čehi, niti eno leto bi več ne vladale pri c. kr. kmetijski družbi danasje razmere; oni bi pristopili v velikem Številu ter potem družbo priredili po svojem sredu svoje potrebe. Pomagaj si saa in Bog ti bo pomagal, tudi pregor. Kakó lahko je poslancem delovati, a k o i m a j o t a k n a r o d z a s a b o ! Ker pa ni lahka reč, ves narod, zlasti takó neizrečeno golobji, kakoršen je naš, pripraviti do tolake odločnosti, moral bi mu dajati lep izgled vsaj slovenski razumnik, zlasti tisti, ki se med štirimi stenami silno radikalno repencijo proti vestransko žalostnim odnosom na Slovenskem.

Pojdimo dalje v podrobnosti. Za danes o politični upravi na Goriskem.

Citateljem našim je znano, da nemščina v Istri ne velja kot deželni jezik. Zato bi glavarstva ne smela dopisovati občinam v nemščini, marveč v enem deželnih jezikov, ki so: slovenščina, hrvaščina in italijansčina. Toda občine morajo same na to paziti, da se politične oblastnije drže tega načela, kajti le: bedečih je pravica. Ako bi kakata slovenska občina dobila nemški ali laški dopis, mora se pritožiti in gotov zmaga.

Kakor nemščina v Istri ni deželni jezik, takó ni tudi pri nas na

Goriškem; zato se bo morala prej ali slej povsem umakniti iz vseh uradov in šol.

Toda, če bomo takó roke križem držali, kakor d slej, ne dosežemo nikoli tega namena. Res je sicer, da se zadnji čas politični uradi na Goriškem nekoliko bolj ozirajo na načelo jezikovne enakopravnosti, a še daleč smo od tega, kar bi nas moglo v tem oziru povsem zadovoljiti. Krivi pa smo sami, ako se tu vsak dan godi našemu jeziku velika krvica.

Nemščina na Goriškem ni deželni jezik, zato bi politični uradi načeloma ne smeli dopisovati strankam ali županstvom v tem jeziku. A kaj se godi? Okrajna glavarstva dopisujejo, kakor se jim žljubi, a mi vse tisto in mirno utikamo v žep. Ko bi tu živelji Čehi, vsi nemški dopisi bi zaporedoma zopet romali tješkaj, od koder so prišli. Ako bi to ne pomagalo, pritoževal bi se drugi za drugim do zadnje instance, da bi grof Taaffe imel samo z njimi dosti opravila. Končno bi bilo vse to še najhvaležniji material češkim državnim poslancem, da bi v državnem zboru po vrednosti in z neštevilnimi dokazi osvetljivali tako razmere.

Ker pa na Goriškem ne žive Čehi, zato o vsem tem ni ne duha ne sluha. Slovenci vidimo na svoje oči, kako okrajna glavarstva dopisujejo italijanskim občinam edino le v italijansčini, kar je prav in poštano; a ista glavarstva dopisujejo slovenskim občinam nemški ali laški. In mi Slovenci molčimo k vsemu temu, še več: celo sami d a j e m o p o v o d , da se takó postopa z nami. Ako pride k politični gospodki naš kmeti, no, on vsaj govorji slovenski, ker drugega jezika ne zna, pisma pa sprejme mirno vsa od kraja, pa naj bi bila pisana tudi turški; potem pa leta od Poncija do Pilata, da se mu raztolmačijo nemški higroglifi.

Ko pa prihajajo k glavarstvom pre mnogi naši veljaki, naši možaki, ti pa še slovenski ne govoré, marveč v svoji brezmejni postrežljivosti pomagajo uradnikom, da jim ni treba občevati v tem preziranem slovenskem jeziku.

Mnoga naša županstva v tem oziru ne vrše svoje svete narodne dolžnosti, pač pa same zakriviljajo, da se dela našemu jeziku krivice in sramota. Poznamo občinske tajnike (nekateri so možje iz odličnih krogov), ki všeskoč nemškutarji, vse dopise na glavarstvo ali namestništvo pišejo edino le v zveličavni nemščini. Imamo tudi dokaze, da nekateri taki in enaki veljaki se dobrikajo pontičnim gospokam s tem, češ, da jim je še ljubše, če morejo dopisovati v nemškem jeziku. A kar je naj: labše, take dokaze ima celo grof Taaffe v rokah, kakor je povedal v osebnem pogovoru z našimi poslanci. Ako bi se naši poslanci pritoževali javno v zbornici proti nemškemu uradovanju političnih gospok, zavrnil bi jih Taaffe tudi javno na gornji način. Kolikra sramota bi to bila za nas pred celim omikanim svetom?

Ali nismo tedaj sami krivi, ako se godé našemu jeziku take krivice od političnih oblastnij? Nič ni ložega nego odpraviti take nezdrave razmere na Goriškem. O nemščini se mora tudi tu pravoveljavno razglasiti, da ni deželni jezik, v katerem politični uradi ne smejo dopisovati ne strankam ne občinam! Toda zganiti se moramo sami, ako hočemo to doseči, da se tam gori na Dunaju ne bodo mogli izgovarjati, češ, saj je nemško uradovanje goriskim Slovencem ljubo.

Kaj nam treba storiti? Govorimo pri političnih uradih le slovenski in podajajmo le slovenske uloge; ako dobimo nemške ali laške odgovore, rešitve, dopise, itd., zavračamo jih; ako to ne pomaga, pritožujimo se do višjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z dokazi ne osmeši, da njihove zahteve niso ob enem tudi želje in zahteve največjih oblastnij. Koliko ložje bi bilo potem našim poslancem odločeno stopiti na noge ter zahtevati narodno enakopravnost?! Takó so pa vsak hip v nevarnosti, da jih vlada lahko z

Velika nadloga na našem Krasu je pomanjkanje vode; — živinorejec jo najhujše občuti, ko vidi svojo živino žejo trpati in vsled tega zaostajati v razvoju, boljhati. Spoznayši nujno potrebo razumno napravljenih napajališč, podpišala je naša družba v sporaznajuju s krajinskim ministarstvom več let zaporedoma vse tiste občine na Krasu, ktere so si gradile svoja napajališča, a vsej s pogojem, da so morale take občine pogoditi primerne površino golih občinakih zemljišč. Tako je istočasno pospeševala dvojno korist sivega Krasa. — Ko je začela sviloreja hirati, ker so poprej nepoznane bolezni jelo napadati svilode, širila je družba lahko razumljive poduke med svilorejce, kako varovati se takih boleznjih, kako preganjati jih, kako vzgojevali zdravo svilodno same itd., in ustanovila je celo v posameznih krajih svilorejska preiskovališča, katera imajo naloge nepremožnim svilorejcem avilodno same zastonj mikroskopično preiskovati in navajati jih k razumni reji. — S poukom in pridobivanjem izdatnih državnih podpor pospeševala je dalje ustanovitev vinarskih in sadarskih društev, o katerih čitalibog, ne moremo v obče pohvalno govoriti, kajti edino v domberškem življu je zvesto ostalo svoji nalogi, — tri druga hirajo, če niso že čisto pomrila. — Kmetijska družba je skrbela in skrbi vedno za varstvo domače trtoreje. V obrambo proti trtni bolezni „Oidium Tucherii“ pospeševala in olajševala je kupčijo s čistim žveplom. Odkar se je Peronospera lotila naših trt, preskrbajo vsako leto zanesljiv bakreni vitrijol in ga po najzmernejših tvorniških cenah razdeljuje med trtorejce ne glede na to, ali so njeni udje ali ne. Pa še več, ona posoja celo brez kakih odškodb škropilnice manj premožnim trtorejcem, da se lahko obranijo zajedave trtne sovražnike. In ker se je ta hadoba lotila tudi krompirja, najpotrebiščega prideka nekaterih gorskih strani, izposojala je v zadnjih letih svoje škropilnice tudi gorskim kmetom in priskrbovala jim bakrenega vitrijola, s katerim so nekateri prav uspešno branili svoj pridelek. — Zdaj, ko od vseh strani grozi najsrditejša trtna sovražnica — trtna uš, je tudi naša družba oprezna in skrbi, kolikor more, da se odvrne od naše dežele preteča šiba, ali da se vsaj olajšajo nasledki njenih oso-depolnih udarcev. V Šmarijah je že ustanovljena ameriška trtnica in enako je poskrbljeno tudi na kmetijah ob teh oddelkov naše deželine kmetijske šole v namen, da bodo naši trtorejci v okuženih pokrajnah lahko nadomeščali pokončane domače trte s takimi, katerim ne škoduje pogubna zaledalka. V takej nevarnosti, v kakoršni biva danes naša domača trtoreja v očigled razširjajoče se trtni uši, je kmetijska družba kot posredovateljica med deželjo in kmetijskim ministerstvom najvarujoče pribela našim trtorejcem: Po njej dosežejo lahko najizdatnejšo pomoč, bodisi da se okuženje, kolikor možno, omeji, ali pa da se nasledki okuženja olajšajo. Mi vemo in lahko spričujemo, da kmetijska družba v tem oziru ničesar ne zamuja, ampak da v polni meri spolnjuje svojo dolžnost. Ce povemo še, da je naša kmetijska družba izprosila znamate državne podpore za ustanovitev prve mlekarne zadruge v Polabinju na Tolminskem, za zgradbo dotočnih poslopij in njih notranjo opravo, za uredbo planšarstva na planini Razor, za pouk o mlekarstvu in planšarstvu po najetem švicarskem veščaku g. Tomažu Hitzu, dalje da ona leto za letom pridobiava znamate podpore mlekarškim in sirarskim zadragam v naših gorah, da je z velikim trudom in ne manjšimi žrtvami priredila že dve deželnim kmetijskim razstavi v namen, da bi naše deželne pridelke uvela v svetovno kupčijo; da širi kmetijski poduk po svojem glasilu, po mnogobrojnih okrožnicah in včasih tudi po petovalnih učiteljih, povedali smo vse, kar se da v kratkem povedati v dokaz, da naša c. kr. kmetijska družba ni morda kaka veterjaška družba, kateraj bi trebalo loviti udov, da si zagotovi revno životarenje, ampak da je, skoro bi rekli, večna ustanova, katero je v življenju poklicala in uterajšila prestavnica Marija Teresija kot kmetijsko zavetišče v eminentno kmetijski deželi. (Konec pride).

PANAMA

Ves svet se zanima za velikansko pravo, ki se je pred nekaterimi dnevi začelo v Parizu in ki utegne trajati tri ali celo štiri tedne. Politična stran te afere sicer ne pride v razgovor, a pridržanje se zanimive izpovedi zatožencev, zlasti glede razmerja med propalo družbo in francoskim časopisjem. Zatožencem to sicer ne bo kritišlo, pojasni pa marsikaj, kar je sedaj še zakrito z neprozorno temo. Kar se poroča na podlagi zatožnice o gospodarstvu panamskih upraviteljev, je tako nečuveno, da se ni prečuditi.

Ko po izvršitvi sneškega prekopa lotil se je Ferdinand de Lesseps že l. 1854. zasnovanega načrta o panamskem preku ter v to svrhu sklical shod inženirjev, kateremu je predložil svoj načrt o zgradbi 290 kilometrov dolgega prekopa. Shod je načrt odobril in izjavil, da je izvršljiv. Že

leta pred tem shodom francoskih inženirjev dala je vlada republike Kolumbije koncesijo za zgradbo takega kanala podjetnemu Američanu Julijanu Wysetu, kateri je prehitel Lessepsa. Dočim je imel Wyse že koncesijo v žepu, sestavila se je v Parizu panamska družba in to z glavnico 300 milijon frankov. Ker ta glavnica ni zadoščala, jemala je družba, kjer je kaj na posodo dobila; a to se je tako slaboobneslo. Tekom štirinajstih let izposodila si je družba od lahkovernega prebivalstva 1313 milijonov frankov. Ali s to velikansko svoto ni bilo mogoče zgraditi prekopa, to se ni dograno. Strokovnjaki, kateri je Lesseps o svojem času poklical na lice mesta, izrekli so, da trošek za to podjetje niti približno ni mogoč določiti, gotovo pa ne zadostuje svota 1313 milijonov frankov pri takem gospodarstvu, karorško se je upeljalo pri panamski družbi.

Že za nakup Wysejeve koncesije plačala je panamska družba imetuiku 10 milijonov frankov, včasih kolumbijski pa $7\frac{1}{2}$ milijona; vsi pripravljalni troški so znašali 24 milijonov frankov. Vrh tega izdala je družba za nakup panamske železnice še 93 milijonov ter imela pri tej kupčiji veliko izgubo. Čim se je osnovala panamska družba, prevzela je to železniško skupino pariških bankirjev, meji katerimi je bil tudi umrl baron Reinach, in panamska družba je morala tem ljudem železnično draga plačati, da jo je izdatno preplačala, kajti bankirji zasluzili so pri tej kupčiji okroglih 23 milijonov frankov. Po sodbi izvedencev znašali so stroški za posamna posojila 127 milijonov, časopisje je dobitilo 22 milijonov, za obresti in plačila najetih glavnic pa se je izdalo 250 milijonov frankov. Državljina uprava v Parizu je veljala $15\frac{1}{2}$ milijona, upravni aparat na lici mesta v Ameriki pa je veljal celih 85 milijonov, čeprav je bil dosti manjši od pariškega. Za zgradbeno dela potrosila je družba 559 milijonov, gradivo in orodje je veljalo 102 milijonov, za razne druge potrebščine se je izdal 6 milijonov, za nepremičljivo imetje pa se je plačalo 34 milijonov frankov.

Z denarji, dobljenimi potom posojil, gospodarilo je družbeno upraviteljstvo, a razsipno. Neki američanski družbi je plačala panamska družba 6 milijonov frankov brez pravega naslova, a upravitelji so še nadalj, kako škandalozen način varali družbo in si polnili žepe. Podjetnikom, katerim je družba iz začetke izročila zgradbeno dela, plačala je velikanske svote kot odškodnino in potem leta 1885. izročila vsa zgradbena dela pariški družbi „Société des Travaux Publics“, katera pa je samo podružnica društva „Société des Dépôts et Comptes Courants“, v kateri so imeli prvo besedo — upravitelji panamske družbe. Kar se je torej iz panamske družbene blagajnice dalo dobiček podjetnikom zgradbe, to je bil dobiček panamskih upraviteljev, ki so družbo po ovinkih varali. „Société des Travaux Publics“ dobivala je za vsak izkopani kubični meter prsti 9 do 14 frankov, dočim se je prejšnjim podjetnikom plačevalo 5 do 7 frankov. Na ta način je dobila „Société des Travaux Publics“ celih 90 milijonov frankov več, nego je bilo treba izdati. Kot uzrok temi zvišanjem plačila navedel je upravni odbor, da se za dela mudi, a podjetnica je izvršila vseh del le v vrednosti 25 milijonov. Ko se je to izvedelo, moral bi bil upravni odbor panamske družbe razveljaviti pogdbo, a to se ni zgodilo; narobe, doveli je podjetniku novih olajšav, izplačali jih v števnu in znesku 1,900,000 frankov, plačali zanjo 4 milijone frankov, dolgov in jih dočim se je 1,200,000 frankov, da odškodi svoje prednike, od katerih je prevzela delo. Dobiček od te lopovske manipulacije so imeli panamske družbe upravitelji. Od posamnih podjetnikov je sloveči Eiffel najbolj kompromitovan, ker je najnesramnejši varal. Tako je za neke potrebščine zaračunil osem milijonov, čeprav je zanje plačal samo 1,600,000 frankov.

Sedanje stanje panamskih zgradb je jasno žalostno; še tisti milijoni, ki so se dejanski zvrstovali za zgradbo, so izgubljeni. Angleški list „Pal Mall Gazette“ priobčil je odlomek nekega pisma, katero je pisala dama, mudriva se pred kratkim v Panami. Ta dama piše: Nastanili smo se v Kolonu in si ogledali dela in priprave. Ob prekopu lezejo dolge vrste vozičkov; veter je nanje nasul prsti, povsod raste trava in poganja jo bujne cvetke. V posebnih skladisih je nad petdeset popolnoma zaravljelih in povsem neporabnih železniških strojev. V kanalu stope čolni, ladije in mali parniki; vse trohni in razpada. Tri četrtine mesta so neobljude. Ferdinand de Lesseps dal je napraviti neke vrste pristanski jez, da si je na njem zgradi hilo. Ta jez je veljal celo premoženje, a sedaj se podira in ne rabi nikomur. Jednako delo je začel sin njegov, Charles de Lesseps; kar je zgradil, je prošlo. Najživahnječa fantazija si ne more predstaviti sedanjega stanja panamskega podjetja. (Po „Sl. N.“)

Politični razgled

Zagrebški nadškofo. O tej pravnih zadevih imel „Slovenec“ sledete poročilo s Hrvaškega: „O našem bodočem nadškofu se še zdaj nič ne vede, dasi je že dve leti,

od kar je naša velika nadvladkova idova. Kakor je že nekdo poročal v Vašem časopisu, je vsega tega kriva naša liberalna vlad. Ona bi rada posadila na prestol m oža i z svojih v rest. Da Vatikan ne potrdi takega kandidata, je umljivo.

Vlada naša je tako omamljena in opunjena deloma od života, deloma od madjarstva, da več ne loči dneva od noči, luči od teme. Ker ima že vse v rokah, misli, da je tudi cerkev njej podvrgnena, da je ona tu prva oseba, ki ima odločevalni. Ona smatra cerkev in duhovstvo, višje in nižje, za svoje službe, kateri naj bi izvrševali njen voljo, zatirajočo versko in narodno zavest.

Vlada naša vidi v cerkvi in njenih nositeljih le neko formalnost, katera mora za sedaj bivati, brez katere se pa bode danes ali jutri lahko izhalajo. Da je cerkev delo božje, katero naj bi pospeševalo venci in časni blagovarni, tega vlada naša ne veruje. Le v toliko trpi cerkev in duhovstvo, v kolikor je je pomaga in siri in razkristianovanje ljudstva. Zato vladi pri nas velika verska mladčnost.

Iz teh vrst spoznamo, kako tužno je pri nas. Temu pa mora biti enkrat konec: Po naši misli se mora na bolje obrniti z novim nadškofovom v Zagrebu. To dobro čutijo naši mnogobrojni madjaroni z grobokopom na delu. Jako napenjajo vse sile, da bi zopet prišel na biskupski prestol mož, ki bi ne motil gospodov pri njih delu z liberalizem. Pa naj bodo le prepridani svojega poraza; Vatikan je odločil in drugega gospoda, katerega mi z veseljem privlačujemo, kateri se ne bo slepo klanjal grobokopu in njegovim kimorjem.

Ker se Vatikan do zdaj ni udal, dasi so mu žugali z vsem, kar so se izmislili v svoji oholosti in neolikanosti, se tudi zdaj ne bole. Hrdečnost pa napravljuje se. Očetu sedaj, ko bo obhajal 50-letnico svetega posvečenja v škofu. Drugi naroli tekmujejo, kdo svolasiti jenika v Vatikanu in tej slovesnosti bolj podstuti z romanjem in raznimi darovi, a Madjari ga misijo počastiti s civilnim zakonom in državnimi madrikami, naši madjaroni pa s kari-katuro, O, kam smo prišli!“

Dr. Podlipny, starosta češkega „Sokola“, je bil v sodniški preiskavi zaradi govorov pri slavnostih v Nancyju na Francoskem. Državno pravdinstvo je v teh govorih videlo veleizdajo. Dr. Podlipny je pa tvrdil, da so njegov govor francoski in za njimi drugi lični napačno prinesli. Govoril je tako, kakor je poročalo glasilo čeških sokolskih društev in v govoru, kakor ga je prisločil ta list, ni veleizdajskih mest. Sodišče je zastikalo mnogo prič, ki so vsi bolj ali manj določeno potrdile Podlipnega izpovede. Nobena priča pa ni mogla potrditi, da bi bil dr. Podlipny zares tako govoril, kakor so trdili francoski in za njimi nemški listi. Sodišče je vselel tega preiskavo ustavilo. Nas jako veseli, da se je stvar tako ugodno razmotral. Ko bi bil obsojen dr. Podlipny, imel bi škodo ves narod, ker nasprotniki Slovanov bi to uporabili, da bi ves narod proglašili za veleizdajski in protiavstrijski. V doljih člankih bi židovski listi črnili ne le Maistro, temeč res češki narod in iz tega sklepali, da je podpiranje nemščega proti Čehom v državno korist.

Na Ogerskem se sedaj vrši proračunska razprava. Pri poglavju „Državni zbor“ je več poslancev sprožilo misel, da bi se premnil volilni red in prenesti gospodarska zbornica. Premembra državoborskega volilnega reda je tako potrebna, kajti sedaj je volilna pravica, kako nejezikomerno razdeljena, ker se je pri sestavi volilnega reda gledalo na razne zastavne pravice. Tako volijo mnogi, ki skoraj nikakega danka ne plačujejo, drugi pa z znanimi danki zopet ne. Na Sedmogaškem je volilna pravica drugačje urejena nego na Ogerskem. Mnogi poslanci so pa izrazili svoje pomislike proti volilni pravosti, ker se boje, da bi potem Madjari bili na škodi, in so priporočali, če se hoče že prenimiti volilni red in razširjati volilna pravica, da naj se hkrati drugače razdeli volilni okraji, pri čemer se je ozirali na koristi madjarske narodnosti. Minister notranjih zadev se je izjavil, da nima nič proti premembri državoborskega volilnega reda in se zlasti za madjarsko narodnost ne boji. Preosnovno gospodarska zbornica so pa zahtevali nekateri poslanci pred vsemi zaradi tega, ker se sedanja gospodarska zbornica ustavlja raznim liberalnim načinom. Priporočili so, da bi se v gospodarsko zbornico vsaj nekaj članov v vilo. Na ta način bi ziditev pad spravili nekaj svojih priručencev v gospodarsko zbornico. Seveda ločje je zasvetovati tako preosnovno nego jo izvršiti.

Nemški državni zbor. — V vojuški komisiji nemškega državnega zabora bjejo hude boje. V zadnji seji je Eugen Richter moralno uničil vojaško predlogo, dokazoval, da je nepotrebna, nekoristna in nлага darkoplavečalcem neznenih bremen. Državni kancler zapel je potem staro pesem, da je vojaška predloga absolutno potrebna, če, da je treba vsaj toliko vojsk, da se lahko onemogoči francosko preplavljanje. Vodja socijalistov, Bébel, izrekel je da odločno zoper vojaško predlogo zato, ker zmatra francosko-rusko zvezzo za gotovo, položaj na francoskem pa kritičnim, kajti Kazimir Perier je mož bodočnosti in pripravlja tla orleanistom. Vojska je neizogibna, zato pa je štediti, da bo moč v odločilnem

trenotku sklicati „narodno vojsko“. — Capriči se je seveda izreklo tudi zoper Bebelove naslove, sosebno zoper „narodno vojsko“, a ker je spoznal, da je položaj v komisiji vladu neuoden, je izposloval, da se je posvetovanje ustanilo.

DOPISI

Šempas, 17. januarja. — Podružnica sv. Cirila in Metoda je imela svoj občni zbor dne 15. t. m. Ob 4. uri se je zbral 30 udov v sobi „Bralnega društva.“ Č. g. župnik Bl. G. Grča je nagovoril zbrane lude. Omenil je dosedanje delovanje in žitje podružnice, razložil glavne točke društvenih pravil in opisal delovanje družbe. Sledila je volitev načelnika.

Voljeni so bili soglasno: za prvomestnika č. g. Bl. G. Grča; za tajnika g. Jernej Rajar, nadučitelj; za blagajnika č. g. And. Žnidarčič, vikarj v Oseku. Za namestnika pa gg. Anton Belé, Henrik Leban, učitelja in Ivan Batič, obč. tajnik. Podružnica je tudi volila svojega prvomestnika zastopnikom pri zberovanju glavne družbe.

Podružnica steje dosedaj 2. ustanovnika, 20 letnikov in 12 podpornikov. Čujemo, da se snuja nova podružnica sv. Cirila in Metoda v Črničah.

Pretekli ponedeljek in tork je tu vihrala prava vipavska barja; prekladala je korce po strehah, premetavala sneg in zemljo, a upamo, odpihala in odnesla osepije in vse druge bolezni. Želimo prav srčno, da bi skoraj popolnoma okrevl tudi naš ljubljeni držani poslanec dr. A. Gregorčič.

Iz Višnjevka (v Brdih), 14. jan. — Težko mi je péro, ker ga ne znam ukati; godi se mi, kakor novincu pri vojakih, ki se vadi plesati s svojo puško. Vendar — kaj? vendar hočem nekaj napisati in tebi, dragi „Soča“, poslati v razsodbo.

Tebi je že znano, da smo izgubili prejšnjega učitelja g. Beléta in dobili drugega učitelja g. Mlekuža. Božja previ inost pa e. k. okraju Šolski svet sta nam spremeniila Belo v Mlekužo. Težka pač ni tako sprememb, da bi le bila koristna na oba strani!

Brali smo dopis iz Oseka v „Soči“, ki hvali g. Mlekuža; to nas veseli. Še prej pa nam je hvalil g. Mlekuža g. Belé sam, predno nas je zapustil. Ta Beletova hvala nas je napejala, da smo po odhodu njegovem v veselje sprejeli g. Mlekuža in spremljevalo iz Oseka; celo do Dobroveja jim je šel načrt predsednika našega krajnega Šolskega sveta, pa tem pa jih po mogočnosti pogostil. To je lepa, bela stran.

Pozneje nekaj dnevi smo mi Višnjevcem peljali v Osek Beletovo blago, Osečani so nas pa sprejeli prav grdo. Došli smo pod Osek, ko se je začelo mračiti; napravili smo nimogrečega delalca, da nam posodi „pinkon“, da bi pretokli led na cesti, pa nismo bili posluženi, ker je drug delavec nasprotoval. Kmalu potem so nas začeli lučati s snegom in kamnjem; oba vozniška sva bila zadrada. Nikakor nismo pričakovali, da nam bodo Osečani naši uljudni sprejem takoj grdo povra

dolečela našega rojaka velenč. g. dr. Karola Štrekeja na Dunaju. Dne 16. t. m. mu je namreč na porodu umrla mlada soprga gospa Henrijeta rojena Reeves, po rodu Angličanka in veru katolička. Raztuzenemu sopruju je zapustila dve hčerki. Poročil ju je pred tremi leti veleč. g. dr. Fran Sedelj, dvorni kapelan na Dunaju. — Mir njeni duši! Raztuzenemu sopruju naše odkrito sožal!

Dr. A. Gregorčič. — Na premnoga uprašanja od vseh strani, kako je z bolezni veleč. g. dr. A. Gregorčiča, nazzanjam sledete: Gospod dr. Gr. imá hud katar v želodcu, češih in v onej cevi, ki vodi iz dvanaštopršnika v jetra. Zato se žol' ne more odtakati v dvanaštopršnik, ampak odhaja po drugoj odvodicni naravnost v kri. Žolčnih kamenčkov ali kake druge komplikacije doslej še nič - upajmo, da jih tudi poslej ne bo. Veleč. g. doktor je silno oslabel, ker želodoc ne prenaša skoro nikakih jedil; zdaj uživa edino le juho in slano kuhanje mleko. Niegova nesreča je bila, da je šel v Würishofen, kjer so mu zdravili edino le revmatično nogo, za žolčico in želodčni katar se pa niso zmenili. Zdravniško poročilo obeta, da bolesen sicer odjenja, a silno počasi ter da treba velike opreznosti in nenavadnega potrpljenja od njegove strani. Dobrotno nebo mu podeličim prej ljubo zdravje v srečo in blagovskega naroda! — Ker potrebuje največjega miru, prosi njegov zdravnik, da ga prijatelji kotkor mogoče malo obiskujejo. — To poročilce se nahaja le v izdaji za deželo.

Radečarni donesek — Za „Slogin“ ečne in vzgojevalne zavode došli so v zadnjih 13 dneh sledeti darovi:

C. g. Karol Čigon, vikarij v Temnici, poslal je za pridne učence molitvenikov, katero je sam spisal, namreč: 4 „Pobožni učenci“ in 4 „Pobožna učenka“. Ti molitveniki so prav primerni za šolsko mladino. Zato opozorjamo na nje starije, duhovnike in učitelje. Prav po ceni so! Stanejo le 43 kr., v zlato obrezo 55 kr. Le po njih!

Po položnicah poštne hranilnice je došlo: 58 Dragotin Hvala ml. nabral v Volčah 8 gld. 40 kr., katere so darovali: M. Kenda 1 gld., K. Hvala 1 gld., Jos. Badalič 60 kr., Jan Kofol 50 kr., K. Podreka 20 kr. Štef. Bakovec 10 kr., Fr. Miklavšič 60 kr., And. Urbančič 30 kr., Fr. Benedejčič 25 kr., Fr. Fon na K. 50 kr., And. Krajinik 20 kr., Fr. Fortunat na C. 20 kr., Fr. Pitomec ml. 10 kr., Jos. Fortunat 10 kr., M. Hvala 8 kr., manja družba 10 kr., Jak. Rušič v U. 20 kr., Jos. Rušič 10 kr., Ivana Paljika 1 gld., Mar. Podreka 10 kr., Ana Mlekuž 40 kr., El. Kofol 30 kr., Jera Murovec v Podmelecu 20 kr., N. N. 5 kr. in Dr. Hvala 22 kr. Lepa zbirka! Takó se po krajevih veliko nabere! Ničče ne občuti, da je kaj dal, a dobremu narodnemu namenu je s tem veliko pomagano. — 59. Pralno društvo „Narodni Dom“ v Skrbini 3 gld. 40 kr. — 60. Andrej Urbančič, vikarij na Pačinah, i. gld. — 61. Anton Benigar, naduč. v Tomažu, 80 kr. — 62. Kotar 5 gld. — 63. Franc Verá v Gabrovici 20 kr. — 64. Blež Černatič v Kopru je nabral 1 gld. 30 kr.; darovali so: on sam namesto krone 50 kr., Ivan Oblak 20 kr., N. N. 20 kr., I. I. 10 kr. — 65. Jožef Poljak, župnik v Prvačini, 3 gld.

Družačnim potom je došlo: Kotarski puntar 1 gld. — M. K. v B. 165 — V. „Soklanski Čitalnici“ zbrali po občinem zbornu 2.28 kr. — V krém 1.40 — Biljenski veterani in pevci v veseli družbi 3.13. — V. M. v Vrtojbi 1 gld. — Leop. Belja, Rijan v Dalm. 1.40. — Fr. Saksida pri Saksidi nabral v veseli družbi 2.19. — Ant. Manzini, duhov. v starem selu, 80 kr. — Ant. Berlot, vikarij na Srednjem, 6 gld. — G. Pavletič, župnik na St. Viški gori, 3 gld. — Janko Šavnik na Dunaju 1 gld. — G. Bartošević pri solznom odhodu z Nabrežine 1 gld. — Dr. Anton Tušar v Rovinju 5 gld. — Val. Klavser v G. 1 gld. — P. Jos. Koščak 5 gld. — Notar Jos. Kavčič v G. 1 gld. — Gospa Rezi Lebar 1 gld. — P. M. v G. 1 gld. — J. Žepič v G. 2 gld. — Neimenovan dobrotnik 1 gld. — A. Jakončič v G. „pri Silbersteinu“ 1 gld. — Jos. Vidmar iz Lokavca „pri Silbersteinu“ 60 kr. — V veseli družbi na dan sv. Štefana na Trnovem (poslal Fr. Kodrič) 2 gld. 20 kr.

Iz Kobarida poslali so za naše revne otročice v Ločniku prav krasen dar: fižola, ješprenja, zabele in svinjine. Dobrotnice so naslednje redoljubne Kobarike gg.: T. Bajt, M. Mikičević, A. Mikičević, J. Gruntar, T. Gruntar, M. Kranjc, K. Slunder, M. Uršič, A. Nau. Vrhuta tega z. A. Nau 20 kr., A. Urbančič 20 kr. in M. Gruntar 10 kr. — Vse blago je pripeljal v Gorico brezplačno znani kobarški voznik g. Ninij Miklavšič. — Darovalkam, vozniku in gospoj nabiralki v imenu naše revne mladine ob laški meji presrečna hvala!

Zenska podružnica sv. C. in M. v Gorici je prejela: A. Urbančič, trgovec v G. 1 gld. — Poverjenica Karolina Furlani v St. Andreu je poslala 5 gld. letnine in 2 gld. 05 kr. podpornine.

Bog obilo poplačaj vsem dobrotnikom. Bog ohrani med nami še nadalje enako požrtvovnost! Žrtvujmo se za mladino, kajti česar je mladina, tega je prihodnost. Mi pa hočemo, da je v Gorici prihodnost naša!

„**Goriški Sokol**“ imel je v nedeljo veselico s petjem, deklamacijo in dramatičnim prizorom „Pravi Slovenec“. Udeležba je bila slabša, nego navadno. — Dne 2. februarja ob 4 pop. bo občni zbor, ob 8. pa plesna zabava z glasovirjem. — 14. februar bo ples z orkestrom. Ustupnina za ude 50 kr., za neude 1 gld.

„**Rinnovamento**“ od srede imel je zopet smolo; državno pravdništvo je zaplenilo kar celo prvo izdajo. Popoldne nam je druga izdaja nekoliko kasneje prišla v roke. Ta številka priča posebne pozornosti vredno berilo o čistutu v irredentizmu.

To je list, ki je vreden vsestranske podpore. Opozorjamo nanj slovenske pravake, da bi ga podpirali, ako hoté, da se vzdrži. Zdaj se mora boriti s sto neprilikami, katere pa srečno premaga, ako mu bomo pomagali, da vstraja v pravični borbi.

„**Lega Nazionale**“ — Goriška podružnica tega društva imela je v nedeljo svojo prvo glavno skupščino v mestni dvorani in nasproti ljudskemu vrtu. Navzoč je bil tudi župan dr. Maurovič. — Predsednik Carlo Seppenhofer, mirodinčar (trogijer) nasproti nadškofovski kapelici, pozdravil je navzoče zborovalec ter večino svojega govora posvetil pokojnemu Favetti-ju. Končno je pozdravil župana, ki se je zahvalil in voščil Legi uspešno delovanje. — Potem je poročal tajnik Bombič, ki ima svojo trgovino nasproti ogerski kroni, o društvenem delovanju. Povedal je mnogo, kar nas jako zanima. Prav, bomo znali uvaževati. — Dalje je isti poročal o denarnem stanju podružnice. — Dohodkov je imela 2567 gld., stroškov pa 2351 gld. — Na to se je oglašil odvetnik in deželní odbornik dr. Verzegnassi, ki ima svojo odvetniško pisarnico v Rajhovi hiši na Korini, ki v imenu vseh udov zahvali bivši odbor ter izreče željo, da bi novi odbor hodil po istih potekih, katerih dotedanji.

V načelništvo so bili na to izvoljeni: Prvomestnik Carlo Seppenhofer; namestnika dr. Adolf Golob in žid dr. Graziano Lazzatto; tajnik Bombič Jurij; njegov namestnik dr. Adolf Kodermač; deželní odbornik Ivan Bramo; njegov namestnik Favetti Carlo Felice.

Za prihodnjo veliko skupščino v Rivi na Tirolskem je bilo izvoljenih 20 mož. Da ne bomo naštevali vseh, imenujemo le one, ki so Slovencem bolj znani, namreč: odvetnik dr. Battiggi (Batič), Ant. Batistič, Mazzoli Anton, Mulič Josip, Orzan Anton, Paternelli, Valentimuzzi Carlo, dr. Venuti in dr. Verzegnassi.

Ker se ni pripetila nikaka druga nesreča, zato lahko skleneno to skromno pozdrilice. Nam ni treba dostavljati niti besede o vsej tej provokaciji proti slovenski dvetretjinski vitezni v deželi, niti o osebah, ki se je udeležujejo, ker vemo, da bodo naši čitatelji znali sami napraviti k vsemu temu primeren komentar ter najti za svoje vodilo potrebno moralno.

Persko društvo v Šurji priredi dne 29. t. m. v prostorih društva Edinost v Ajdovščini veliko veselico. Pele se bodo povsem nove skladbe in v igri nastopijo nove, a takor čujemo, izvrstne moži. Društvo to ima velike zasluge za širjenje omike in narodne zavetnosti, vredno, da ga podpira vsak zaveden rodoljub. — L.

Čitalnica v Cerknem naznana, da se je veselica, ki se je imela vrstila 15. t. m., preložila na nedeljo 28. t. m. Spored ostane isti. K obilni udeležbi uljudno vabi — o d b o r.

Iz Podmeleca. — Kakor znano, umrl je minuloto duhoviti duhovnik in bivši spiritual v goriškem semenišču g. Črv. Duhovni njegovi sobratje so mu po trudoljubnosti podnemliškega gosp. župnika J. Primarja oskrbeli dostopen grobni spomenik. Ob pričilih skupne adventne spovedne požnosti opravil je č. g. grahovski vikar Moškat cerkveno obletničko, katere so se udeležili vsi takrat tu bivajoči duhovniki in polno ljudstvo. Takrat se je odkril tudi lični nagrobni spomenik, kateri je izvršil spremni kamenar g. Ant. Mozetič v Mirnem pri Gorici. — Vsem dobrotnim prijateljem, ki so k temu pripomogli karkoli, izreka se s tem najiskrenejša zahvala.

V zadevi slovenske šole, za kojo prajo slovenski prebivalci v Rocolu, Kadincu in pri sv. Alojziju v Trstu bili so v soboto na magistratu (pri šolskem referentu Slokoviču) zasiščani prisilci in zaupni možje Matija Lah, Anton Klun in And. Švagelj. Poprašali so jih najprej, ali res zahtevajo slovensko šolo, na kar so seveda možje naši odgovorili z odločnim: da! Na uprašanje, na katerem mestu bi si želeli šolo, odgovorili so, da bi bilo najumestnejše pri novi cerkvi v Rocolu. Tu pa je poprašal g. Slokovič: „Zakaj pa ne pošiljate svojih otrok ob sv. Alojziju k sv. Ivanu? Saj ni tako daleč!“ Temu je pribavil vladni komisar: „In zakaj jih ne pošiljate v druge šole, saj zahajajo otroci celo iz Vrdele v laško šolo v ulici Giulia!“ Na to mu je odgovoril Matija Lah: „Prosimo, dajte nam s a j n i j e s l o v e n s k e š o l e , potem naj si otroci izvolijo sami nadaljnje šole!“ Vladni komisar je pripomnil na to: „Kolikor jezikov mož, poznal, za toliko mož velja!“ Gosp. Andrej Švagelj pa je odgovoril na to opazko: „V sv. Križu hočemo osnovati laško šolo za samo kakih

30—40 prebivalcev, a nam nočemo dati slovenskih šol, ko nas je na stotine v vsakem posamežem okraj!“ Sedaj se je pa oglašil tretji član komisije, kojemu ne vemo imena, češ, da se v sv. Križu ne snuje laška šola z občinskim denarjem, ampak jo snuje društvo „Lega Nazionale“, na kar je dejal vladni komisar, da privatna društva — tako „Lega Nazionale“ kakor družba sv. Cirila in Metoda — odpirajo laško šole, kjer hočejo in bodisi na „Corsu“. A na to opomnjo g. Anton Kiun in ostal dolžan odgovor: Rekel je namreč odprt!

„**Zakaj pa je dalo občina „Legi Nazionale“ 3000 gld. za italijansko šolo v sv. Križu?** Zakaj ne dajo nekaj ljudi za slovensko šolo v Trstu, in če ne 3000, vsaj 1000 ali pa 500, da le napravimo enkrat začetek. Položijo naj gospodje roko na sreč in naj premislijo, da mi tiramo le svoje pravice!“ Tem poslednjem besedam je pritrtil celo vladni komisar, rekoč: Imate prav!

Po dolgem besediščju gospode — češ, da nove šole ni mogoče zidati s 1000 gld. — odgovorili so naši možje: „Saj imate v Rocolu novo šolsko poslopje; ako nočete zidati za nas Slovence nove šole, pa napravite tam paralelle!“ Tudi tej zahtevi se je pridružil vladni komisar z besedami: „Saj za bližnje prebivalce!“

Gospodu asesorju Slokoviču se je videlo potem potrebno, poizvedovati, kje da so rojeni ti trije možje; ali na njegovo žalost je moral čuti, da so pravi Tržačani, kajti že njih pradedje so stanovali tu!

Na to se je zaključil zapisnik, kojega so podpisali vsi trije zaupni možje. „Novičar!“

„**Slovensko društvo**“ v Ljubljani imelo je v nedeljo svoj letni občni zbor. Po načoru predsednika g. Gogola, po t. j. nukovem in blagajnikovem sporočilu govoril je dr. Ivan Tačar prav začimivo o pravosodnih razmerah na Kranjskem. Njegov govor pričel je „Sl. Narod“ od torka.

K zadnji točki dnevnega reda: „Razgovor o političnem položaju“ — oglašil se je za besedo viteza dr. K. Bleiweis. Sedanji politični položaj je tak, da ne moremo molčati. Na Dunaju vrše se neki pogovori in vse kaže, da se hoté narodnostna uprašanja potisniti v kot. Kakšne posledice bi to imelo za nas, to si je lahko misliti. Težko se grofu Taaffe posreči zdržati v trajno večino tri velike klube, ki imajo vsak druge težave. Hohenaufov klub, v katerem so naši poslanci, hoče se potisniti v kot. Če se bodo delalo tako naprej in se res na stran potisnila narodnostna uprašanja, potem pač našim poslancem ni več mesta v klubu, ki bi podpiral tako vlado. Slabšo so narodnostne razmere na Kranjskem, še slabje pa drugod, Slovenec je tako rekoč brez prava. Naši poslanci niso odločno izpoljuvali svoje dolžnosti; tako laviranje, kakor dosedaj, ni nam prineslo nikake koristi, dosegli nismo nikakih uspehov. Ako so složni naši poslanci, tudi v opoziciji lahko kaj dosežejo. Dognati bode treba sedanj sistem vladade ad absurdum. Ko je l. 1879. nastopil vladil grof Taaffe, bilo je njegovo geslo ravnepravnost vseh narodov. Zdaj ni več govor o tem, gleda se le, da se tira naprej državni voz, naj že bode kakorkoli hoče. Naši poslanci, posebno oni iz Primorja in Štajerskega, naj stojijo možno na noge.

Predlagata torej nastopno resolucijo: „Slovensko društvo“ naj izreče: Ako bi sedaj se vršča pogajanja mej grofom Taaffom in tremi velikimi strankami se kočačata tako, da bode v bodoče vlaže prezirala slovensko proglašeno načelo dejanske ravnepravnosti vseh avstrijskih narodov, pričakuje narodna stranka, da vsi slovenski državni poslanci gledajo krvic, katere se še vedno godje rojaku načim v vseh slovenskih pokrajnah, ostavijo sedanji tabor ter da bodo složno postopajo proti vladni, katera neče spoljujevat nam po ustavi zajamčenih pravic!“

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

S tem je bil končan dnevni red in predsednik zaključil je zborovanje zahvalivši se še jedenkrat vsem navzočim za udeležbo.

V kolikor se tiče onega dela govora gosp. viteza Bleiweisa, s katerim poziva Štajerske in primorske poslance, naj v prvi vrsti stopijo možno na noge, ne moremo soglašati. Narobe: pozivati bi bil moral kranjski poslanec, naj oni gredč z lepim izgledom naprej. Kranjski Slovenci so takó odločni večini, da najleže preneso tudi najbratnejšo dobo narodnega zatiranja. Z nami ob meji je to drugače. Zategadel je narobe svet, da se od obmejnih poslancev v prvi vrsti zahteva, naj gredč v ogenj na slepo srečo, dočim bi se kranjski poslanci lojno greli na soncu vladne milosti ter se svojim tovarišem morebiti še rogalji. — Na Kranjskem se je marsikaj ukrenilo v korist slovenske narodnosti, česar mi ob meji nismo dosegli: a vse to se vselej smatra kot koncesija celem slovenskemu narodu. Tudi gospodarske pridobivite čisto lokalnega kranjskega pomena so še na rovne celičega naroda. Tako barantanje poznajo kranjski poslanci prav dobro že od nekdaj in tako politiko imajo tudi dandanes. Njih slovenstvo ne sega čez kranjske meje; izjeme so redke. Zategadel postavljamo na

sproti zahteve g. viteza B. drugo, ki se glasi: Kranjski poslanci naj gredč z lepim izgledom naprej. Ako potem ne pojdejo z njimi obmejni poslanci, onda jih bomo smeli trdo prijetiam in obsojati.

Iz Ločnika nam poročajo, da se tamkaj vrši buda pripravljalna borba za prihodnje volitve. „Legovci“ divjajo, da je postal že neznamo. Pravijo, da dobé iz Gorice tudi — denarno pomoč. Več naših volilcev so z lažmi in slepili pridobili na svojo stran Lahkovernim ljudem pripovedujejo, da Ločnik pride pod Gradisko, aka oni zmagajo; potem bodo plačevali manj davkov, zlasti šolskih dokladov: slovensko šolo pa da odpravijo, katero „morajo Furlani vzdrževati“, da se Ločnik — posloveni. Ona konservativna stranka, ki se pripravlja na volitve, je le „šklavarska“ stranka, ki hoče Ločnik posloveniti ter tudi v cerkev upeljati slovenske propovedi. — Takih in enakih slepil imajo vse polno. Kjer to ne pomaga, lotijo se žuganja in ustrahovanja.

Toda vkljub temu, upamo, zmaga poslana konservativna stranka, če tudi se je gostilničar na trgu, ki je Slovenec iz Podgorice, ločil od konservativne stranke ter pridružil se Legovcem. Podgorski volilci ostanejo vkljub temu trdnji in ne bodo plešali po taktu siore Matilde. Podgorski narodnjaki in pravki ne bodo gledali ni na sorodstvo ni na prijateljstvo, ker narodna dolžnost je prva. — „Legovci“ se veselijo pomoči tudi z štjerjanske občine, finisce od strani, o kateri vemo, da nikakor ne bo podpirala slovenskih renegatov, če tudi so najbližji sorodniki. Tolike sramote, vemo, ne bo hotel prenašati noben pošten Slovenec. — Opozorjamo zategadel še enkrat vse naše volilce, da nihče ne ostane doma, marveč da vsakdo pojde v Ločnik volit za konservativno stranko. *Kdo to opusti brez nujnega razloga, zadeni ga pravčna jaza narodova!*

„**Slovenec**“ se je zopet razkoračil nad nami in to na način, ki zopet dokazuje, kaščnih sredstev se poslužujejo naši privilegovani katoliki v borbi proti nam. Laž in zavijarstvo, to je njihoro oružje. Dasi se ogibamo polemike, vendar hočemo o priliku prav krepko zavrniti nekatere „Sloveneve“ zv

Hitri računar

izšel je v novi izdaji in stane trdo vezan le **30 kr.**

S tem računarem more se hitro dolečiti cena vsakteremu blagu brez mučnega računara.

V tej knjižici nahaja se tudi pouk o novem denarju, ki je primerjan z denarjem vseh držav. — Tudi obresti se po tej knjižici hitro določijo.

V Gorici jo prodaja G. Likar.

Dr. Rose živilni balzam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešuječe in napoljanja odstranjujoče ter milo raztoplajoče domače sredstvo.

Velika stekl. 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.
Na vseh delih zavojnic je moja tu dodana, varovana varstvena znamka

Zaloga skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Tam se tudi dobije:

PRAŠKO DOMAČE ZDRAVILO.

To sredstvo pospešuje prav izbornino, kačor svedočijo mnoge skušnje, čistjenje, zrnenje in lojenje raa ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V Italijah po 35 kr. in 25 kr. Po petih 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnic je moja tu dodana, varovana varstvena znamka.

znamka.

GLAVNA ZALOGA

B. FRAGNER, Praga,

R. 203 204, Mala stran, blagata „pri tem olt.“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Najboljše sredstvo za **ŽELODEC**,
katero želodec in opravila prebavnih delov života krepča in tudi odprt život pospešuje, je

tinktura za želodec,
katero pripravlja

Gabrijel PICCOLI,

lekar „pri angelju“
v Ljubljani na dunajski cesti.

Cena 1 stekl. 15 novcev.

Izdotoratelj razpošilja to tinkturo v zaboljkih po 12 steklici in več. Zaboljci z 12 stekl. stane gld. 1:36; s 24 gld. 2:60; s 36 gld. 3:84; s 44 gld. 4:26; 55 stekl. tehto 5 kg. s poštno težoin veja gld. 5:26; 110 stekl. gld. 10:30. Poštino plača vedno naročnik. Dobiva se v vseh lekarjnah v Gorici in na Primorskem.

SARGOVE gliceri-nove posebnosti

Od kar so se iznašle in v rebu uvedle po F. A. Sargu so v rabi **Nj-nega Veličanstva cesarsice** in drugih udov najvišje cesarske hiše, tako tudi na drugih knežjih dvorih. Priporočili so jih prof. baron Liebig, prof. pl. Hebra, pl. Zeisel, dovrni svetnik pl. Scherzer itd. dvorni zobozdravnik Thomas na Dunaju, Neister v Gothi itd.

Glicerinovo milo v papirju, škatulicah in steklenicah. — Medeno glicerinovo milo v kartonu.

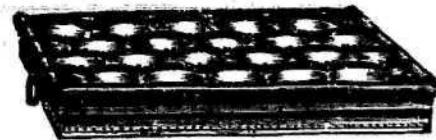
Tekoce glicerinovo milo v steklenicah. — To-aleno-karbolo-glicerinovo milo. — Eucalyptus-gicerinovo milo. — Glycobaſol (pospešuje rastjo las). — Kininova glicerinova pomada. — Glycerinova krema. — Tolietna glicerina, itd.

Lysol-milo, Toilette-Lysci-Glycerin-milo, milo iz smetane itd.

KALODONT { zdravniški preiskana zoba krema

F. A. Sarg's Sohn & Comp., k. u. k. Hoflieferant in Wien.

V Gorici na prodaj pri lekarjih G. B. Pontoni, A. pl. Gironcoli, Kürner, Braunitzer in Cristofoletti.

11 goldinarjev franko do vase železniške postaje na Goriskem poslan, ako se naročnik skliče na ta časnik, stane pri meni en modroc na peresih (Federmatriuze). Ti modroci so solidno in najboljše tvarine narejeni, imajo pa 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom, tapecirani in močnim platnenim cvilhom preoblečeni ter pri najtežji rabbi do 15—20 let nobenih poprav ne zahtevajo. Pri naročniku z deželi naznam naj se vselej natancna mera peseteje v notranji luči. — Ako se torej dobri za 11 g. d. dober, franko poslan, tapeciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malovredne namodeste, kakor žičaste žimnice, slamnice itd., kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo ne vstrejajo.

ANTON OGREZA,

tapecirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.

Ta domača, edina naredna tyrdka te stroke na Slovenskem budi alav. občinstva najbolje priporočena za nakupovanje žimnice, salouških garnitur, divans, stolov, preproga, zagrevjal in vsega v tapetnisko obrt spadajočega dela. Ceniki s podobami zastonj in grašku. — Hitra in postopa poštovanja, nizke cene posebno pri balističih in obširnejih naročilih.

otročki vozički tako elegantni, fini, in močni dobravajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rudoče, modro, sivo in olivno po gld. 5:59 6:—, 7:—, 8:— 9:— 10:— in višje po vsaki ceni do 25 gld. Pri meni je najcenejši kraj za kupovanje tročjih vozičkov.

V prijazen ozini!

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo

v rednih slittostnih zavojcih s tako podobno, katera daje *

pristno čiž • oro kavo,

Kdo bo želel, zdravje pospremiti in dobro kavo pitti Kopir za

edino pravo Kneippovo — sladno kavo